

„Elménkben viseljük,
Nevit emlegessük
Kegyes fejedelmünknek.
Mert volt árvák atyja,
Bujdosóknak honja.
Reménye mindenkinek,
Szegénnek istápjja,
Foglyok vidámsága,
Szemek fénye ezeknek.”

„Bethlen a korában lévő nehéz helyzetben rendkívül sokat tett hazájáért, a kultúráért, fejlődésért. Báthory udvarának fényét akarta visszaadni, ugyanis a korban egy uralkodó hatalmának nagyságát, tekintélyét udvarának fényéből, a kultúra színvonalából ítélték meg.”

„Bethlen nagyon fontosnak vélte a tanulást, taníttatást, hisz így tudták pótolni a papi és hivatalnoki rétegeket.

A 17. században, bár más körülmények között, folytatni akarta, amit a magyarországi reformáció elkezdett, a jelentős iskola- és nyomdászervező tevékenységet.”

„Erdélyben Bethlen Gábor biztosítja a jobbágyok tanulási lehetőségeit, így neki köszönhetően a művelődés már bárki számára elérhető út.

A fejedelem később azonban nem csak támogatta, hanem ő is iskolák alapításába kezdett, melyek még ma is őrzik a kor emlékét.

Ilyen a mai Bethlen Gábor Kollégium Nagyenyeden.

Ezt az iskolát eredetileg Bethlen Gábor 1622-ben alapította meg Gyulafehérvárott. Collegium Academicum néven jött létre az udvari arisztokrácia képzésére.”

„Bátran állítható, hogyha Bethlen Gábornak több hatalmi eszköz lett volna a kezében, akkor Európa államrendszereinek kialakulásában elsődleges szerepe lett volna. Bethlen miatt kapott nagyobb figyelmet az erdélyi és a magyarországi politika helyzete.

Bár nem sikerült az összes elképzelését megvalósítani, ezen területek fejlődésének érdekében elindult egy úton, melyet mindenki láthatott.

Egy új módot talált, hogy a dolgok másképp is lehetségesek.

És ennek hatása jó, hogy ma is érződhet.”